

dalizatus amplius peccet. Deinde etsi erramus modicam poenitentiam imponentes : nonne melius est propter misericordiam reddere rationem, quam propter crudelitatem? (*Chrysostomus.*)

In omni re nascitur quod ipsum exterminat, sicut ex ligno vermis, et ex vestimento tinea : Unde sacerdotum ministerium qui positi sunt ad ædificationem sanctitatis, corrumpere diabolus nititur, ut hoc ipsum bonum, dum propter homines fit, fiat malum. (*Chrysostomus.*)

PARS SEXTA.

De sanctissima Passione Domini
nostri Jesu Christi.

ADHORTATIO.

Apud Altissimum sit cogitatio tua, et deprecatio tua ad Christum sine intermissione dirigatur.

Si nescis speculari alta et cœlestia, requiesce in Passione Christi : et in sacris vulneribus ejus libenter habita.

Si enim ad vulnera et pretiosa stigmata Jesu devote confugis, magnam in tribulatione confortationem senties : nec multum curabis hominum despectiones, faciliterque verba detrahentia perferes. (*De Imitatione Christi, L. II. c. 1, 4.*)

MEDITATIO CCLI.

Passio Domini nostri Jesu Christi,
matri ipsius a Simeone prædicitur.

I. — In illo tempore : Postquam impleti sunt dies purgationis Mariæ secundum legem Moysi, tulerunt Jesum in Jerusalem, ut sisterent eum Domino, sicut scriptum est in lege Domini : Quia omne masculinum adaperiens vulvam, sanctum Domino vocabitur :

Et ut darent hostiam secundum quod dictum est in lege Domini par turturum, aut duos pullos columbarum.

Et ecce homo erat in Jerusalem, cui nomen Simeon, et homo iste justus, et timoratus, exspectans consolationem Israel, et Spiritus sanctus erat in eo.

Et responsum acceperat a Spiritu sancto, non visurum se mortem, nisi prius videret Christum Domini.

Et venit in spiritu in templum. Et cum inducerent puerum Jesum parentes ejus, ut facerent secundum consuetudinem legis pro eo :

Et ipse accepit eum in ulnas suas, et benedixit Deum, et dixit :

Nunc dimittis servum tuum Domine, secundum verbum tuum in pace :

Quia viderunt oculi mei salutare tuum,

Quod parasti ante faciem omnium populorum

Lumen ad revelationem gentium, et gloriam plebis tuæ Israel.

Et erat pater ejus et mater mirantes super his, quæ dicebantur de illo. (*Luc. II. 22-33.*)

Attende sagacitatem digni et venerandi senis : antequam dignus videretur beatæ visionis, præstolabatur solamen Israel ; ut autem quod sperabat obtinuit, exclamat se vidisse salutem omnium populorum : adeo enim infantis ineffabile jubar illustravit eum, ut processu temporis secutura mox sibi fierent nota. (*Græcus.*)

II. — Et benedixit illis Simeon, et dixit ad Mariam matrem ejus : Ecce positus est hic in ruinam et in resurrectionem multorum in Israel : et in signum, cui contradicetur. (*Luc. II. 34.*)

Signum vexillum significat ; quasi dicat : Sua prædicatione vexillum eriget, quod multi impugnare, et, si possent, evertere conabuntur. Sic Paulo dicebant (*Act. XXVIII.*)

22.) " De secta hac notum est nobis quia ubique ei contradicitur. " Vel signum idem est ac scopus quem omnes sagittis petent. (*Menochius ibid.*)

Signum contradictionem accipiens proprie Crux dicitur a Scriptura. " Fecit enim inquit (*Num. XXI.*) Moyses serpentem æneum, et posuit pro signo. " (*Basiliius.*)

Miscet autem dedecus gloriæ. Hujus enim rei nobis Christicolis est hoc signum indicium; contradictionis vero, dum ab his quidem accipitur ut ridiculosum et horribile, ab his vero admodum venerandum. (*Gregorius Nyssenus.*)

III. — Et tuam ipsius animam pertransibit gladius, ut revelentur ex multis cordibus cogitationes. (*Luc. II. 35.*)

Illi contradicetur usque ad cruciatus et mortem: quare diro admodum dolore quasi gladio fodieris. (*Menochius ibid.*)

Nulla docet historia beatam Mariam ex hac vita gladii occasione migrasse: præsertim cum non anima sed corpus ferro soleat interfici: unde restat intelligi gladium illum de quo dicitur (*Psal. LVIII.*) " Et gladius in labiis eorum " : hoc est, dolorem dominicæ Passionis animam ejus pertransisse: quæ etsi Christum utpote Dei Filium sponte propria mori, mortemque ipsam non dubitaret esse devicturum; ex sua tamen carne

procreatum, non sine doloris affectu potuit videre crucifigi. (*Origenes.*)

Sed nec ipsam solam in ea passione occupari significat. Quod dicit *ut* eventum designat: non autem causaliter ponitur. His enim omnibus evenientibus secuta est erga multos intentionum detectio: quidam enim Deum fatebantur in cruce; alii nec sic ab infamiis et criminationibus desistebant. (*Gregorius Nyssenus.*)

Sed et usque ad consummationem sæculi, præsentis Ecclesiæ animam gladius durissimæ tribulationis pertransire non cessat; cum signum fidei ab improbis contradici; cum audito Dei verbo multos cum Christo resurgere, sed plures a credulitate ruere gemebunda pertractat: cum revelatis multorum cordium cogitationibus, ubi optimum Evangelii semit semen, ibi zizania vitiorum vel plus justo prævalere, vel sola germinare conspiciat. (*Beda.*)

MEDITATIO CCLII.

Christus mortem et resurrectionem
suam prædicat Judæis.

I. — Judæi dixerunt ei: (Jesu, cum eiecisset de templo vendentes) Quod signum ostendis nobis quia hæc facis?

Respondit Jesus, et dixit eis : Solvite templum hoc, et in tribus diebus excitabo illud. (*Foan. II, 18, 19.*)

Quia signum quærebant a Domino, quare solita commercia projicere debuerit ex templo, respondit : quia ipsum templum significabat templum corporis sui, in quo nulla prorsus esset alicujus macula peccati. Quasi dicat : Sicut inanimatum templum a vestris commerciis sceleribusque mea expio potestate : ita et hoc corporis mei templum cuius istud gestat figuram, vestris manibus dissolutum, tertia die resuscitabo. (*Beda.*)

Nequaquam tamen illos ad homicidium provocat dicens, *Solvite* : sed hoc eis affectantibus non sibi esse absconditum demonstrat. (*Theophylactus.*)

II. — Dixerunt ergo Judæi : Quadraginta et sex annis ædificatum est templum hoc, et tu in tribus diebus excitabis illud? (*Foan. II, 20.*)

Notandum, quod non de prima ædificatione, quæ a Salomone septem annis perfecta est, sed de reædificatione, quæ facta est sub Zorobabel per quadraginta et sex annos, impredientibus inimicis, respondebant. (*Alcuinus.*)

III. — Ille autem dicebat de templo corporis sui.

Cum ergo resurrexisset a mortuis, recordati sunt discipuli ejus, quia hoc dicebat, et crediderunt Scripturæ, et sermoni quem dixit Jesus. (*Foan. II, 21, 22.*)

Duo autem erant quæ obstabant discipulis ne interim intelligerent : unum, ipsa resurrectio : alterum vero, quod majus erat, scilicet quod Deus erat qui in illo corpore habitabat : quod Dominus occulte ostendebat dicens : *Solvite, etc, et excitabo illud.* (*Chrysostomus.*)

MEDITATIO CCLIII.

Christus de sui, serpentis instar ærei, exaltatione Nicodemum edocet.

I. — Sicut Moyses exaltavit serpentem in deserto : ita exaltari oportet Filium hominis :

Ut omnis qui credit in ipsum, non pereat, sed habeat vitam æternam. (*Foan. III, 14, 15.*)

Videas ergo figuram ad veritatem : ibi enim serpentis similitudo speciem quidem bestię habet, venenum autem non habet : sic et hic Christus a peccato liber, in similitudinem peccati venit. *Exaltari* autem audiens, suspensionem intelligas in altum, ut

sanctificaret aerem qui sanctificaverat terram ambulando in ea. (*Theophylactus.*)

Sicut ergo tunc qui conspiciebat exaltatum serpentem a veneno sanabatur, et a morte liberabatur : sic nunc qui conformatur similitudini mortis Christi per fidem baptismumque ejus; et a peccato per justificationem, et a morte per resurrectionem liberatur. Hoc autem interest inter figuratam imaginem et rem ipsam : quod illi sanabantur a morte ad temporalem vitam; hi autem, ut habeant vitam æternam. (*Augustinus.*)

II. — Sic enim Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret : ut omnis qui credit in eum, non pereat, sed habeat vitam æternam. (*Foan. III. 16.*)

Ne mireris quoniam ego debeo exaltari, ut vos salvemini : etenim et Patri hoc videtur : quia ita nos dilexit, ut pro servis indevotis Filium dederit. Dicendo autem, *Sic Deus dilexit mundum*, multam indicat amoris intensionem. Multa enim est et infinita distantia : qui enim immortalis, qui sine principio, qui magnitudo infinita, eos qui sunt ex terra et cinere, infinitis plenos peccatis dilexit. Sed et ea quæ post hoc ponit, ostensiva sunt magni amoris : non enim servum, non Angelum, non Archangelum dedit, sed Filium suum. Rursus, si filios plures

habuisset et dedisset unum, hoc etiam esset maximum : nunc vero Filium unicum dedit. (*Chrysostomus.*)

Est autem maxima utilitas consecuta ex hujusmodi datione, mentem excedens humanam : *ut omnis qui credit*, etc. Vetus namque testamentum, his qui servabant illud, dierum longitudinem promittebat : evangelium vero æternam et insolubilem vitam. (*Theophylactus.*)

III. — Non enim misit Deus Filium suum in mundum, ut judicet mundum, sed ut salvetur mundus per ipsum. (*Foan. III. 17.*)

Sed considerandum, quod duo sunt Christi adventus : qui jam factus est, et qui futurus. Et prior quidem factus est, non ut judicet quæ facta sunt a nobis, sed ut dimittat. Secundus autem, non ut dimittat, sed ut judicet. (*Chrysostomus.*)

MEDITATIO CCLIV.

Christum passurum comprehendere nemo potest ante tempus præfinitum.

I. — Dicebant ergo quidam ex Jerosolymis : Nonne hic est, quem quærunt interficere?

Et ecce palam loquitur, et nihil ei dicunt. Numquid vere cognoverunt principes, quia hic est Christus?

Sed hunc scimus unde sit : Christus autem cum venerit, nemo scit unde sit. (*Foan. VII. 25, 26, 27.*)

Hæc opinio apud Judæos non inaniter nata est. Invenimus tamen quod Scripturæ dixerunt de Christo, quoniam " Nazareus vocabitur : " (*Matth. II.*) ergo prædixerunt unde sit. Judæi etiam dixerunt Herodi quærenti : quod Christus in Bethleem Judæ nasceretur, et testimonium etiam propheticum attulerunt. Unde ergo nata est hæc opinio apud Judæos, quod Christum cum venerit, nemo sciat unde sit, nisi quia utrumque pronuntiaverunt scripturæ? Secundum hominem prædixerunt unde esset : secundum Deum latebat impios, et quærebat pios. Hanc igitur opinionem in eis generaverat quod per Isaiam dictum est : (*Cap. LIII.*) " Generationem ejus quis enarrabit? " (*Augustinus.*)

II. — Clamabat ergo Jesus in templo docens et dicens : Et me scitis, et unde sim scitis : et a me ipso non veni, sed est verus qui misit me, quem vos nescitis.

Ego scio eum : quia ab ipso sum, et ipse me misit. (*Foan. VII. 28, 29.*)

Dupliciter eos redarguit. Et primum quæ occulte loquebantur, hæc in medium inducit, clamans ut eos verecundari faciat. Rursum autem ex propriis sermonibus eos capit : quia enim dicebant : *Cum venerit Christus, nullus cognoscet unde sit* : ostendit etiam inde se Christum esse : quoniam a Patre venit, quem ipsi nesciebant. (*Chrysostomus.*)

III. — Quærebant ergo eum apprehendere : et nemo misit in illum manus, quia nondum venerat hora ejus.

De turba autem multi crediderunt in eum et dicebant : Christus cum venerit, numquid plura signa faciet quam quæ hic facit. (*Foan. VII. 30, 31.*)

Irritaverunt autem Judæos ea quæ dicebantur, propter hoc quod dixerat, *Quem vos nescitis*, quia profitebantur se scire : unde *quærebant eum apprehendere*. Vide furorem eorum invisibiliter refrenatum. Evangelista vero humanius et humiliter loqui volens, ut ex hoc Christus homo putaretur, non dixit quod eos invisibiliter detinuit : sed subjecit : *quia nondum venerat hora ejus.* (*Chrysostomus.*)

Hoc est, quia nolebat : non enim Dominus sub fato natus est. Hoc nec de te credendum est : quanto minus de illo per quem factus es? Si tua hora voluntas est illius, illius hora

quæ est nisi voluntas sua? Non ergo horam dixit qua cogeretur mori, sed qua dignaretur occidi. (*Augustinus.*)

Humiles et pauperes salvos faciebat Dominus : unde dicitur : *De turba autem multi crediderunt in eum.* Turba enim, quæ suam ægritudinem cito vidit, etiam illius medicinam sine dilatione cognovit. (*Augustinus.*)

Verumtamen neque in his erat sana fides : sed more multitudinis vulgaria loquebantur. Grossiores enim non a doctrina, sed a signis inducuntur. (*Chrysostomus.*)

MEDITATIO CCLV.

Christus evadit manus et præcipitantium et lapidantium.

1. — Jesus venit Nazareth, ubi erat nutritus, et intravit secundum consuetudinem suam die sabbati in synagogam, et surrexit legere.

Et traditus est illi liber Isaïæ Prophe-tæ. Et ut revolvit librum, invenit locum ubi scriptum erat :

Spiritus Domini super me : propter quod unxit me, evangelizare pauperibus misit me, sanare contritos corde.

Prædicare captivis remissionem, et cæcis visum, dimittere confractos in re-

missionem, prædicare annum Domini acceptum, et diem retributionis.

Et cum plicuisset librum reddidit ministro, et sedit. Et omnium in synagoga oculi erant intendentés in eum.

Cœpit autem dicere ad illos : Quia hodie impleta est hæc scriptura in auribus vestris :

Et omnes testimonium illi dabant : et mirabantur in verbis gratiæ, quæ procedebant de ore ipsius, et dicebant : Nonne hic est filius Joseph?

Et ait illis : Utique dicetis mihi hanc similitudinem : Medice cura teipsum : quanta audivimus facta in Capharnaum, fac et in patria tua.

Ait autem : Amen dico vobis, quia nemo propheta acceptus est in patria sua.

In veritate dico vobis, multæ viduæ erant in diebus Eliæ in Israël, quando clausum est cœlum, annis tribus, et mensibus sex : cum facta esset fames magna in omni terra.

Et ad nullam illarum missus est Elias, nisi in Sarepta Sidoniæ, ad mulierem viduam.

Et multi leprosi erant in Israël sub Elisæo propheta : et nemo eorum munda-

tus est nisi Naaman Syrus. (*Luc. IV. 16-23.*)

Ita Dominus ad omnia se curvavit obsequia, ut ne lectoris quidem aspernaretur officium. (*Ambrosius.*)

Librum audientibus illis qui aderant legit, sed lectum ministro reddidit : quia dum esset in mundo, palam locutus est, docens in synagogis et templo : sed ad coelestia reversurus, his qui ab initio viderant et ministri sermonis fuerant, evangelizandi officium tradidit. Stans legit, quia nobis Scripturas quæ de ipso erant aperuit, quando in carne dignatus est operari; sed reddito libro residet, quia se supernæ quietis solio restituit : Stare enim operantis est, sedere autem quiescentis, vel judicantis. Sic et prædicator verbi surgat et legat, idest, operetur et prædicet, et resideat, id est præmia quietis expectet. Revolutum autem librum legit, quia Ecclesiam, misso Spiritu, omnem veritatem docuit; plicatum ministro reddidit, quia non omnia omnibus dicenda, sed pro captu audientium committit doctori dispensandum verbum. (*Beda.*)

Dominus a miraculis abstinere, ne provocaret eos ad majorem livorem. Præterdit autem eis doctrinam non minus admirandam miraculis : erat enim quædam divina gratia ineffabilis in dictis Salvatoris concurrere, animas permulcens auditorum. (*Chrysostomus.*)

Testimonium illi dabant, attestando illum vere esse ut dixerat, de quo Propheta cecinerat. (*Beda.*)

Non otiose autem Salvator se excusat, quod nulla in patria sua miracula virtutis operatus sit, ne fortassis aliquis viliorem patriæ nobis esse debere putaret affectum. (*Ambrosius.*)

Bene autem, apto comparationis exemplo, arrogantia civium retunditur invidorum, dominicumque factum Scripturis docetur veteribus convenire. (*Ambrosius.*)

II. — Et repleti sunt omnes in synagoga ira, hæc audientes.

Et surrexerunt et ejecerunt illum extra civitatem, et duxerunt illum usque ad supercilium montis, super quem civitas illorum erat ædificata, ut præcipitarent eum.

Ipse autem transiens per medium illorum, ibat. (*Luc. IV. 28, 29.*)

Peiores sunt Judæi discipuli diaboli diabolo magistro: ille enim ait, *Mitte te deorsum*; isti facto mittere conantur : sed illorum mente mutata subito, vel obstupescita, descendit; quia adhuc illis penitentiae locum reservat. (*Beda.*)

III. — In illo tempore dixit Jesus Judæis : Amen, amen dico vobis, antequam Abraham fieret, ego sum.

Tulerunt ergo lapides, ut jacerent in eum : Jesus autem abscondit se et exivit de templo. (*Joan. VIII. 58, 59.*)

Non ait, ante Abraham ego fui, sed *ante Abraham ego sum* : secundum illud (*Exod. III.*) "Ego sum qui sum." Ante ergo vel post Abraham habuit esse, qui et accedere potuit per exhibitionem præsentiæ, et recedere per cursum vitæ. (*Gregorius.*)

Non autem abscondit se in angulo templi quasi timens, aut in domunculam fugiens, vel post murum aut columnam divertens : sed cœlica potestate, invisibilem insidiantibus se constituens, per medium illorum exivit. (*Theophylactus.*)

MEDITATIO CCLVI.

Christus prædicat Judæis se
exaltandum in cruce.

I. — Multa habeo de vobis loqui, et judicare : sed qui me misit, verax est : et ego quæ audivi ab eo, hæc loquor in mundo. (*Joan. VIII. 26.*)

Dicit autem hoc, ut non æstiment quoniam tot audiens ex imbecillitate non punit; aut quia eorum cogitationem et contumelias non novit. (*Chrysostomus.*)

Quod autem dicit, *multa, etc.* judicium futurum dicit. Ideo autem verus in judicio ero, quia Filius veracis, veritas sum. (*Augustin.*)

II. — Et non cognoverunt quia Patrem ejus dicebat Deum. (*Ibid. 27.*)

Cum autem audissent, *verax est qui misit me*, non intellexerunt de quo diceret. Nondum enim oculos cordis apertos habebant, quibus Patris et Filii æqualitatem intelligerent. (*Alcuinus.*)

Dat gloriam Patri æqualis Filius; quomodo tu superbus es adversus eum cujus es servus. (*Augustinus.*)

III. — Dixit ergo eis Jesus : Cum exaltaveritis Filium hominis, tunc cognoscetis quia ego sum, et a me ipso facio nihil, sed sicut docuit me Pater, hæc loquor :

Et qui me misit mecum est, et non reliquit me solum : quia ego quæ placita sunt ei facio semper. (*Joan. VIII. 28, 29.*)

Videbat autem ibi aliquos, quos ipse noverat post passionem suam esse credituros : et ideo dixit : *Cum exaltaveritis, etc.*

Differo cognitionem vestram, ut impleam passionem meam. Ordine vestro cognoscetis qui sum, cum scilicet exaltaveritis Filium hominis. Exaltationem autem crucis dicit, quia et ibi exaltatus est quando pependit in

ligno. Hoc oportebat impleri per manus eorum qui postea fuerant credituri, quibus dicit hoc. Quare, nisi ut nemo in quocumque scelere, et male sibi conscius desperaret, quando videat eis donari homicidium qui occiderant Christum? (*Augustinus.*)

MEDITATIO CCLVII.

Caiphas de morte Christi salutifera prophetat.

I. — Collegerunt ergo pontifices et Pharisei concilium, et dicebant : Quid faciemus, quia hic homo multa signa facit?

Si dimittimus eum sic, omnes credent in eum : et venient Romani, et tollent nostrum locum et gentem. (*Joan. XI. 47, 48.*)

Decebat admirari ac extollere eum qui talia peragebat miracula : ipsi vero potius conciliantur illum occidere. (*Theophylactus.*)

Nec dicebant : Credemus : plus enim perditioni homines cogitabant quomodo nocerent et perderent, quam quomodo sibi consulere, ne perirent. (*Augustinus.*)

Sed fictio erat quæ dicebantur : quid enim demonstrabat tale? Armigeros circumferbat, et equituras trahebat? Nonne deserta

persequeretur? Sed ut non putentur ob passionem suam hoc dicere : totam civitatem periclitari dicunt. (*Chrysostomus.*)

Temporalia ergo perdere timuerunt, et vitam æternam non cogitaverunt : nam et Romani, post Domini passionem et glorificationem, tulerunt eis et locum et gentem expugnando et transferendo. (*Augustinus.*)

II. — Unus autem ex ipsis Caiphas nomine, cum esset pontifex anni illius dixit eis : Vos nescitis quidquam,

Nec cogitatis quia expedit vobis ut unus moriatur homo pro populo, et non tota gens pereat. (*Joan. XI. 49, 50.*)

Increpatur autem Caiphae pravitas in hoc quod dicitur *pontifex anni illius*, quo scilicet noster Salvator exercuit ministerium passionis; et tamen cum esset Pontifex anni illius dixit eis : *Vos nescitis, etc.* quasi dicat : Vos sedetis, et adhuc segnius rem attenditis; sed attendatis, unius hominis salutem pro communi republica oportere contemnere. (*Origenes.*)

Hoc autem ipse quidem prava dixit intentione : tamen spiritus sancti gratia ore ejus usa est ad futuri præsagium. (*Theophylactus.*)

III. — Hoc autem a semetipso non dixit : sed cum esset pontifex anni illius

prophetavit, quod Jesus moriturus erat pro gente.

Et non tantum pro gente, sed ut filios Dei, qui erant dispersi congregaret in unum. (*Joan. XI. 51, 52.*)

Hic docemur, etiam homines malos prophetiæ spiritu futura prædicere : quod tamen Evangelista divino attribuit sacramento, quia pontifex fuit, idest summus sacerdos. (*Augustinus.*)

Vide autem quanta spiritus sancti virtus est : a mente enim mala valuit verba proferre prophetiæ; vide etiam quanta est pontificalis virtus potestatis : pontifex enim effectus, etsi indignus existens, tamen prophetavit nesciens quid diceret : ore enim solum usa est gratia, contaminatum autem cor non tetigit. (*Chrysostomus.*)

IV. — Ab illo ergo die cogitaverunt ut interficerent eum. (*Joan. XI. 53.*)

Concitati autem ad iram ex verbis Caiphæ, taxaverunt ut occiderent Dominum. (*Origen.*)

Persecutores igitur peregerunt hoc quod perniciose moliti sunt : intulerunt mortem, ut ab eo abscinderent fidelium devotionem : sed fides inde crevit, unde se hanc extinguere infidelium crudelitas credidit. Ille enim ad pietatis suæ obsequium redegit, quod contra illum humana crudelitas extorsit. (*Gregorius.*)

MEDITATIO CCLVIII.

Christus prædicat fructum exaltationis suæ in cruce.

I. — Ego si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad me ipsum.

(Hoc autem dicebat, significans qua morte esset moriturus. (*Joan. XII. 32, 33.*))

Sed quæ omnia trahit, nisi ex quibus diabolus ejicitur foras? Non autem dicit, omnes, sed *omnia* : non enim omnium est fides. Non itaque hoc ad universitatem hominum retulit, sed ad creaturæ integritatem, idest spiritum et animam et corpus : ad illud scilicet quod intelligimus, quod vivimus, quod visibiles sumus.

Sed *si exaltatus*, inquit, *fuero a terra*, hoc est cum exaltatus fuero, non enim dubitat futurum esse quod venit implere : nam exaltationem suam dixit in cruce passionem. (*Augustinus.*)

II. — Respondit ei turba : Nos audivimus ex lege, quia Christus manet in æternum : et quomodo tu dicis, Oportet exaltari Filium hominis? Quis est iste Filius hominis? (*Joan. XII. 34.*)

Hinc est videre, quoniam multa eorum quæ parabolice dicebantur intelligebant :

quia enim prævenit de morte disputans, audientes hic exaltationem, suspicati sunt hoc. (*Chrysostomus.*)

Vel hoc eum dixisse intelligebant, quod facere cogitabant. Non ergo eis verborum istorum obscuritatem aperuit infusa sapientia, sed stimulata conscientia. (*Augustinus.*)

Et vide qualiter malitiose interrogant : non enim dixerunt, *Nos audivimus ex lege quia Christus nihil patitur* : in multis enim Scripturarum locis et passio et resurrectio simul ponitur : sed quoniam manet in æternum : et nimirum hoc non erat contrarium, immortalitati enim per passionem non est factum impedimentum.

Sed æstimaverunt per hoc ostendere eum non esse Christum, quoniam Christus manet in æternum. (*Chrysostomus.*)

III. — Dixit ergo eis Jesus : Adhuc modicum, lumen in vobis est. Ambulate dum lucem habetis, ut non vos tenebræ comprehendant : et qui ambulat in tenebris, nescit quo vadat.

Dum lucem habetis, credite in lucem, ut filii lucis sitis. Hæc locutus est Jesus : et abiit, et abscondit se ab eis. (*Foan. XII. 35, 36.*)

Sed Christus respondit, ostendens quoniam passio non prohibet manere eum in æternum. (*Chrysostomus.*)

Adhuc parvo tempore ego lux vobiscum sum, per hoc ostendens quod mors ejus transmigratio est : etenim lux solaris non intermittitur, sed parum recedens rursus apparet. (*Chrysostomus.*)

Dum aliquid veri habetis, credite in veritatem, ut renascamini veritati. (*Augustinus.*)

Sed cum nec lapides levarent, nec blasphemarent; cujus gratia occultatus est? Corda enim rimatus noverat furorem in eis sævientem, et non exspectavit ut in opus exirent; sed occultatur, mitigans eorum invidiam. (*Chrysostomus.*)

MEDITATIO CCLIX.

Christus passionem suam prædicans increpatur a Petro, sed hic a Domino satanas appellatur.

1. — Cœpit Jesus ostendere discipulis suis, quia oporteret eum ire Jerosolyman, et multa pati a senioribus, et Scribis, et principibus sacerdotum, et occidi, et tertia die resurgere. (*Matth. XVI. 21.*)

Et palam verbum loquebatur. (*Marc. VIII. 32.*)

Tunc quidem cœpit ostendere : consequenter autem postea capacioribus factis plenius demonstravit : quia omne quod cœ-

pit Jesus, hoc perfecit. Oportebat autem eum ire in Hierusalem, ut occidatur quidem in Hierosolymis quæ sunt deorsum, regnet autem resurgens in Hierusalem coelesti. (*Origenes.*)

II. — Et assumens eum Petrus, cœpit increpare illum dicens : Absit a te Domine; non erit tibi hoc. (*Matth. XVI. 22.* — *Marc. VIII. 32.*)

Adhuc initia eorum quæ ostendebantur discens, Petrus indigna hæc Filio Dei vivi arbitrabatur; et quasi oblitus quoniam Filius Dei vivi nihil dignum increpatione facit, aut agit, cœpit increpare. (*Origenes.*)

Quid est autem quod Petrus qui revelatione Patris potitus erat, sic velociter cecidit et instabilis est effectus? Sed dicimus non esse mirum si hoc ignoravit, qui de passione revelationem non accepit. (*Chrysostomus.*)

Hoc autem amantis affectu, et optantis, dixit : quasi diceret : Hoc non potest fieri, nec recipiunt aures meæ ut Dei Filius occidendus sit. (*Beda.*)

III. — Qui conversus, et videns discipulos suos, comminatus est Petro, dicens. (*Marc. VIII. 33.*)

Vade post me satana, scandalum es mihi : quia non sapis ea, quæ Dei sunt,

sed ea, quæ hominum. (*Matth. XVI. 23.*)

Dominus namque volens ostendere quod propter salutem hominum debebat ejus passio fieri, et quod solus satanas Christum pati nolebat, ut genus non salvaretur humanum; Petrum satanam nominavit, eo quod saperet quæ sunt satanæ, nolens Christum pati, sed adversus eadem : satanas enim adversarius interpretatur. (*Theophylactus.*)

Dixit ergo Petro, *Vade post me*, quasi desistenti, per ignorantiam, ire post Christum. *Satana* autem dixit ei, quasi per ignorantiam habenti contrarium Deo. Beatus autem ad quem convertitur Christus, etiamsi corripiendi causa convertitur. Sed quare dixit ad Petrum, *scandalum mihi es*, cum in (*Psal. CXVIII.*) dicatur : “ Pax multa diligentibus legem tuam, et non est illis scandalum? ” Sed respondendum est, quoniam non solum Jesus non scandalizatur, sed nec omnis homo qui in dilectione Dei perfectus est. Sed quantum ad se, qui tale aliquid vel agit, vel loquitur, scandalum est alteri : licet ille inscandabilis sit. Aut certe omnem discipulum peccantem scandalum sibi appellat, sicut et Paulus dicebat : (*II. Corinth. XI.*) “ Quis scandalizatur et ego non uror? ” (*Origenes.*)

MEDITATIO CCLX.

Moyses et Elias in transfiguratione Christi loquuntur de ejus Passione.

I. — Ecce duo viri loquebantur cum illo. Erant autem Moyses et Elias.

Visi in majestate. (*Luc. IX. 30, 31.*)

Volebat discipulos eos imitari in regimine populi, ut fierent mites sicut Moyses, et zelantes sicut Elias. Inducit etiam eos, ut ostendat crucis gloriam, ad consolandum Petrum et alios passionem timentes. (*Chrysostomus.*)

II. — Et dicebant excessum ejus, quem completurus erat in Jerusalem. (*Luc. IX. 31.*)

Videlicet mysterium dispensationis in carne, nec non salutiferam passionem completam in venerabili cruce. (*Cyrillus.*)

III. — Et descendantibus illis de monte, præcepit illis ne cuiquam quæ vidissent narrarent: nisi cum Filius hominis a mortuis resurrexerit.

Et verbum continuerunt apud se; conquirentes quid esset: Cum a mortuis resurrexerit. (*Marc. IX. 8, 9.*)

Ubi non simpliciter silere jubet; sed passionem insinuans, causam insinuat propter quam silere debebunt. (*Chrysostomus.*)

Ne scilicet homines scandalizentur, audientes de Christo tam gloriosa, qui eum crucifixum erant visuri. Non igitur erat congruum talia de Christo dicere, antequam pateretur; post resurrectionem vero credibile videbatur. (*Theophylactus.*)

Illi vero resurrectionis mysterium ignorantes: verbum quidem retinentes, invicem disputabant. (*Chrysostomus.*)

MEDITATIO CCLXI.

Ultima Christi passuri profectio Hierosolymam.

I. — Erant autem in via ascendentes Hierosolymam: et præcedebat illos Jesus et stupebant: et sequentes timebant. Et assumens iterum duodecim, cœpit illis dicere quæ essent ei eventura. (*Marc. X. 32.*)

Et præcedebat, ut ostendat quod ad passionem præcurrit, et quod non refugit mortem pro nostra salute. (*Theophylactus.*)

Et stupebant, etc. Ne vel ipsi cum eo occiderentur; vel saltem ille, cuius vita et magisterio gaudebant, inimicorum manibus occumberet. Prævidens autem Dominus ex passione sua discipulorum animos perturbandos, eis et passionis poenam et resurrectionis suæ gloriam prædicit. (*Beda.*)

II. — Et ascendens Jerosolymam assumpsit duodecim discipulos secreto et ait illis :

Ecce ascendimus Jerosolymam, et Filius hominis tradetur principibus sacerdotum, et Scribis, (*Matth. XX. 18.*) et senioribus, (*Marc. X. 33.*) et condemnabunt eum morte, (*Matth. XX. 18.*) et consummabuntur omnia, quæ scripta sunt per prophetas de Filio hominis. (*Luc. XVIII. 31.*)

Ut scilicet discipulorum corda confirmaret, ut cum hæc præaudirent, levius postmodum sustinerent, et in repentinis non formidarent, et etiam ut ostenderet quod voluntarie pateretur. Qui enim prænoscit, et potest fugere, et non fugit, manifestum est quod voluntarie seipsum passionibus tradit. Seorsum autem assumpsit discipulos; namque conveniens erat passionis mysterium propinquioribus sibi revelare. (*Theophylactus.*)

III. — Tradent eum Gentibus, ad illudendum, et flagellandum, et crucifigendum. (*Matth. XX. 19.*)

Et illudent ei, et conspuent eum, et flagellabunt eum, et interficient eum : (*Marc. X. 34.*) et tertia die resurget. (*Matth. XX. 19. — Marc. X. 34. — Luc. XVIII. 33.*)

Et ipsi nihil horum intellexerunt, et erat verbum istud absconditum ab eis, et non intelligebant quæ dicebantur. (*Luc. XVIII. 34.*)

Commemorat autem singula quæ passurus erat, ne si aliquid prætermissum remaneret, cernentes postmodum illud subito turbarentur. Ut autem cum fuerint contristati propter passionem et mortem tum et resurrectionem expectent, subdit : *et tertia die resurget.* Cum enim tristitias et opprobria quæ contigerunt non occultaverit, conveniens erat ut ei et de reliquis crederent. (*Chrysostomus.*)

Et ipsi nihil horum intellexerunt, quoniam non solum hominem innocentem, sed et Deum verum sciebant, hunc nullatenus mori posse putabant; et quia parabolas eum sæpe loquentem audire consueverant, quoties aliquid de sua passione dicebat, ad aliud allegorice referendum esse credebant. (*Beda.*)

MEDITATIO CCLXII.

Magdalena prævenit ungere corpus
Jesu in sepulturam.

I. — Cum esset Bethaniæ in domo Simonis leprosi, et recumberet, venit mulier, (*Marc. XIV. 3.*) Maria, et accepit libram unguenti nardi pistici, pretiosi, et unxit pedes Jesu, et extersit pedes ejus capillis suis. (*Joan. XII. 3.*) Accessit ad eum mulier (*Matth. XXVI. 7.*) habens alabastrum unguenti nardi spicati pretiosi, et fracto alabastro, effudit super caput ejus, (*Marc. XIV. 3.*) recumbentis (*Matth. XXVI. 7.*) et domus impleta est ex odore unguenti. (*Joan. XII. 3.*)

Hæc est illa mulier, quæ quondam peccatrix, in domo Simonis venit ad Dominum cum alabastro unguenti. (*Alcuinus.*)

Quod autem hoc in Bethania rursus fecit, aliud est quod ad Lucæ narrationem non pertinet; sed pariter narratur a tribus, Joanne scilicet, Matthæo et Marco. Quod ergo Matthæus et Marcus caput Domini unguento illo profusum dicunt, Joannes autem pedes: non solum caput sed et pedes Domini accipiamus profudisse mulierem.

Matthæus et Marcus recapitulando, ad illum diem redeunt in Bethaniam qui erat

ante sex dies paschæ, et narrant quod Joannes de cœna et unguento. (*Augustinus.*)

Odor bonus fama bona est, quam quisquis bonæ vitæ operibus habuerit, dum vestigia Christi sequitur, quasi pedes ejus pretiosissimo odore perfundit. (*Augustinus.*)

II. — Erant autem quidam indigne ferentes intra semetipsos, et dicentes: Ut quid perditio ista unguenti facta est?

Poterat enim unguentum istud venundari plus quam trecentis denariis, et dari pauperibus. Et fremebant in eam. (*Marc. XIV. 4, 5.*)

Ad Apostolum revoca intentionem, qui dicit: (*II. Corinth. 11.*) "Aliis sumus odor vitæ ad vitam, aliis sumus odor mortis ad mortem": denique audies hinc ex unguento isto, quoniam erat aliis odor bonus in vitam, aliis odor malus in mortem. Quod alii (*evangelista*) discipulos murmurasse de unguenti pretiosi effusione, Joannes autem Judam commemorat: puto discipulorum nomine, Judam significatum, plurali numero pro singulari usurpato. Potest etiam intelligi quod alii discipuli aut senserint hoc, aut eis Juda dicente persuasum sit: atque omnium voluntatem Matthæus et Marcus verbis etiam expresserint. (*Augustinus.*)

III. — Jesus autem dixit : Sinite eam, quid illi molesti estis? Bonum opus operata est in me.

Semper enim pauperes habetis vobiscum : et cum volueritis, potestis illis benefacere : me autem non semper habetis.

Quod habuit, fecit : prævenit ungere corpus meum in sepulturam. (*Marc. XIV. 6, 7, 8.*)

Mittens enim hæc unguentum hoc in corpus meum : ad sepeliendum me fecit. (*Matth. XXVI. 12.*)

Quasi diceret : Vos putatis perditionem esse unguenti : officium sepulturæ est. (*Beda.*)

Prævenit enim quasi a Deo ducta, *ungere corpus meum*, in signum sepulturæ; in quo proditorem confundit, ac si ei diceret : qua conscientia mulierem confundis quæ in sepulturam corpus meum ungit; teipsum vero non confundis, qui me in mortem trades. (*Theophylactus.*)

Notandum autem, quod sicut Maria gloriam adepta est in toto orbe, de obsequio quod Domino exhibuit; ita e converso, ille qui obsequio ejus detrahare non timuit, longe lateque infamatus est : sed Dominus bonum laude digna remunerans, futuras impii contumelias tacendo præteriiit. (*Beda.*)

MEDITATIO CCLXIII.

Concilium de Christo capiendo et occidendo.

I. — Appropinquabat autem dies festus Azymorum qui dicitur Pascha. (*Luc. XXII. 1. — Marc. XIV. 1.*)

Et Jesus dixit discipulis suis : Scitis quia post biduum Pascha fiet, et Filius hominis tradetur ut crucifigatur. (*Matth. XXVI. 1, 2.*)

Post duos etiam dies clarissimi luminis veteris et novi testamenti, verum pro mundo celebratur Pascha. Transitus etiam noster idest phase, ita celebratur, si terrena dimittentis ad cœlestia festinemus. (*Hieronimus.*)

Ideo autem impersonaliter posuit *tradetur*, quia Deus tradidit eum propter misericordiam circa genus humanum, Judas propter avaritiam, sacerdotes propter invidiam, diabolus propter timorem, ne avelleretur de manu ejus genus humanum, per doctrinam ipsius : non advertens, quoniam magis fuerat eripiendum genus humanum per mortem ipsius, quam ereptum fuerat per doctrinam et miracula. (*Origenes.*)

II. — Tunc congregati sunt principes sacerdotum, et seniores populi, in atrium

principis sacerdotum, qui dicebatur Cai-
phas :

Et concilium fecerunt ut Jesum dolo
tenerent, et occiderent. (*Matth. XXVI.*
34. — Marc. XIV. 1. — Luc. XXII. 2.)

Condemnantur autem isti, et quia congre-
gati sunt et quia principes sacerdotum fue-
rant : quo enim plures ad peragendum ali-
quod malum conveniunt, et quo sublimiores
et nobiliores fuerint, eo deterius habetur
malum quod committitur, et eo major pœna
illis præparatur. Ad ostendendam autem
Domini simplicitatem et innocentiam, addit
Evangelista : *ut Jesum dolo tenerent et*
occiderent : in quo enim nullam mortis cau-
sam invenire poterant, concilium fecerunt
ut dolo tenerent et occiderent. (*Remigius.*)

III. — Dicebant autem : Non in die
festo, ne forte tumultus fieret in populo.
(*Matth. XXVI. 5. — Marc. XIV. 2.*)

Timebant enim plebem. (*Luc. XXII. 2.*)

Diabolus nolebat in pascha Christum
pati, ut non manifestam ejus constitueret
passionem. Principes autem sacerdotum non
ea quæ Dei sunt timuerunt; ne scilicet pec-
cato in hoc tempore peracto, major ejus in-
quinatio fieret, sed ubique quæ humana sunt
cogitabant : unde sequitur : *ne forte tumultus*
fieret in populo

Sed tamen furore ferventes immutati sunt
a suo consilio : quia enim traditorem inve-
nerunt, in ipsa festivitate Christum occide-
runt. (*Chrysostomus.*)

MEDITATIO CCLXIV.

De Juda venditore Christi nefario.

I. — Intravit autem satanas in Judam
qui cognominabatur Iscariotes, unum de
duodecim. (*Luc. XXII. 3.*)

Et Judas Iscariotes unus de duodecim
abiit ad summos sacerdotes, ut proderet
eum illis. (*Marc. XIV. 10. — Matth.*
XXVI. 14.)

In Judam satanas intravit, non impellens,
sed patulum inveniens ostium : nam oblitus
omnium quæ viderat, ad solam avaritiam
dirigebat intuitum. (*Titus.*)

Non est autem huic contrarium quod
Joannes dicit, post buccellam intrasse in
eum satanam : quia nunc intravit ut quasi
alienum tentaret, tunc autem quasi pro-
prium ad quæcumque vellet agenda attra-
heret. (*Beda.*)

Abiit autem, adversus unum principem sa-
cerdotum, qui factus fuerat sacerdos in
æternum, ad multos principes sacerdotum,
ut venderet pretio volentem redimere totum
mundum. (*Origenes.*)

II. — Et locutus est cum principibus sacerdotum et magistratibus, quemadmodum illum traderet eis. (*Luc. XXII. 4.*)

Qui audientes gavisī sunt : et promiserunt ei pecuniam se duros. (*Marc. XIV. 11.*)

Et pacti sunt pecuniam illi dare. (*Luc. XXII. 5.*)

Et ait illis : Quid vultis mihi dare, et ego vobis eum tradam? At illi constituerunt ei triginta argenteos. (*Matth. XXVI. 15.*)

Promittit autem se tradere, ut magister ejus diabolus ante dicebat : (*Luc. IV.*) "Tibi dabo potestatem hanc universam". Sequitur : *Qui audientes gavisī sunt*; promittunt quidem pecuniam et amittunt vitam, quam ipse recipit cum vitam amittit. (*Hieronymus.*)

Infelix Judas, damnum quod ex effusione unguenti se fecisse credebatur, vult Magistri pretio compensare : nec certam tamen postulat summam, ut saltem lucrosa videretur proditio : sed quasi vile tradens mancipium, in potestate eminentium posuit quantum vellet dare. (*Hieronymus.*)

At illi constituerunt ei triginta argenteos : tantam mercedem constituentes, quantos annos Salvator conversatus fuerat in hoc mundo. (*Origenes.*)

I. — Judas spondit. Et quærebat opportunitatem ut traderet illum sine turbis. (*Luc. XXII. 6.* — *Matth. XXVI. 16.* — *Marc. XIV. 11.*)

Id est, quando populus non erat circa eum, sed secretus erat cum discipulis; quod et fecit, tradens eum post cœnam, cum secretus esset in prædio Gethsemani : et inde usque nunc opportunitas ista videtur, his qui volunt prodere Dei verbum, in tempore persecutionis; quando multitudo credentium non est circa verbum veritatis. (*Origenes.*)

MEDITATIO CCLXV.

Cœna Paschalis Christi a duobus discipulis paratur.

I. — Venit dies Azymorum, in quo necesse erat occidi Pascha. (*Luc. XXII. 7.*) Prima autem die Azymorum accesserunt discipuli ad Jesum, dicentes : Ubi vis paremus tibi comedere Pascha? (*Matth. XXVI. 17.* — *Marc. XIV. 12.*)

Salvator non egit Pascha cum Judæis, quando agnum immolabant : nam illi quidem hoc egerunt in parasceve, quando passus est Dominus : unde non introierunt in atrium Pilati, ut manducarent Pascha : ex quo enim veritati insidiati sunt, verbum ve-

ritatis a se expulerunt; non primo die azymorum, quo die debebat immolari Pascha, manducantes solitum sibi Pascha, erant enim erga aliud attentī; sed die sequenti post illam, quæ erat secunda. Dominus vero prima die azymorum, hoc est quinta feria sabbati, Pascha cum discipulis peregit. (*Eusebius.*)

II. — Jesus mittit duos ex discipulis suis, et dicit eis : Ite in civitatem : et occurret vobis homo lagenam aquæ bajulans, sequimini eum.

Et quocumque introierit, dicite domino domus, quia magister dicit : Ubi est refectio mea, ubi Pascha cum discipulis meis manducem? (*Marc. XIV. 13, 14. — Luc. XXII. 8, 9, 10, 11.*) Magister dicit : Tempus meum prope est, apud te facio Pascha cum discipulis meis. (*Matth. XXVI. 18.*) Et ipse vobis demonstrabit coenaculum grande stratum, et illic parate nobis. (*Marc. XIV. 15. — Luc. XXII. 12.*)

Ideo mittit eos ad hominem ignotum, ut ostendat quod passionem voluntarie subiit. Qui enim mentem hujus ignoti viri subegit ut eos susciperet, poterat quodcumque voluisset cum Judæis tractare. Dicunt autem quidam quod ideo non dixit nomen hominis, ne proditor, cognito nomine, domum panderet pharisæis, qui venientes cepissent eum

priusquam cœna fieret, et spiritualia mysteria discipulis traderet; sed quibusdam indicīis in quamdam domum dirigit eos. (*Theophyl.*)

III. — Abierunt discipuli ejus et venerunt in civitatem : et invenerunt sicut dixerat illis, et paraverunt Pascha. (*Marc. XIV. 16. — Luc. XXII. 13.*) Vespere autem factō venit cum duodecim. (*Marc. XIV. 17. — Luc. XXII. 14.*)

Quibus signis inventis, discipuli sollicitate quæ mandata eis fuerant, impleverunt. (*Glossa.*)

Et paraverunt Pascha. Hoc Pascha exponens Apostolus ait, (*II. Corinth. V.*) " Pascha nostrum immolatus est Christus. " Quod quidem Pascha tunc necesse erat occidi, quasi paterno consilio ac definitione sancitum; qui licet die sequenti hoc est decimaquinta luna sit crucifixus, hac tamen nocte, qua agnus immolabatur a Judæis, tentus ac ligatus, immolationis, hoc est passionis suæ sacravit exordium. (*Beda.*)

MEDITATIO CCLXVI.

De ablutione pedum Apostolis exhibita.

I. — Cœna facta, cum diabolus jam misisset in cor ut traderet eum Judas Simonis Iscariotæ.